

Vrakdel från Riksens Ständer?

När örlogsflottan den sista april 1790 lämnade Karlskrona hade det beslutats att den skulle genomföra ett överraskningsanfall mot den ryska flottenheten som var stationerad vid Reval. Dagarna innan flottan ankom till Finska Viken, informerades fartygscheferna om anfallsplanen som befälhavaren hade utformat.

Planen var att omringa, attackera och nedkämpa de enskilda ryska fartygen samt att landsätta trupper för att slå ut ett strandbatteri på flanken. Kort före anfallets början skulle en given signal "gör klart till ankring" ges varvid striden skulle genomföras med hjälp av ankring, om möjligt dubblering samt strid på närmsta håll.

Dock gavs denna order mer som ett direktiv än som en klar befallning. Detta tillsammans med den rådande väderleken, överhandsväder som gjorde att fartygen inte kunde manövrera normalt, medförde att anfallsplanen inte kom att följas.

Under reträtten går linjeskeppet Riksens Ständer på ett grund och försöken att få henne loss misslyckas och svenskarna tvingas bränna henne för att hon inte ska falla i fiendens händer.

VHFK fick nyligen ett mail från en mycket historieintresserad Estländare, som följer vår hemsida och har sitt sommarhus på ön Aegna strax sydost den plats där Riksens Ständer gick på grund och förläste 1790.

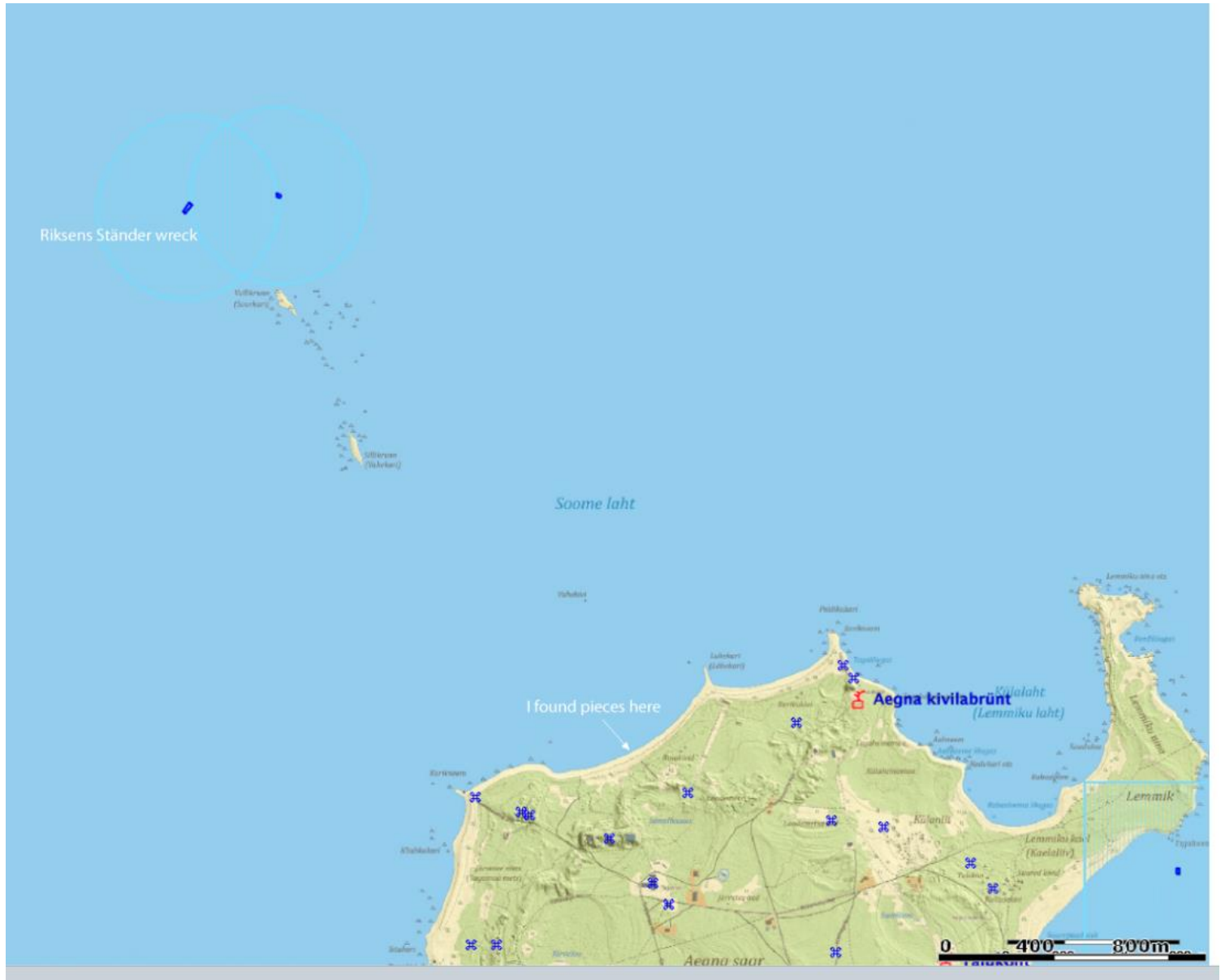
Under en strandpromenad efter en kraftig storm hittades en 1,8 – 2m långt ekstycke på den norra stranden med tydliga hål, där gamla fästsruvar som rostats bort under årens lopp och släppt från sin ursprungliga placering.

Vrakdelen på norra stranden av Aegna

Kan detta vara en knäbricka eller någon annan detalj från Riksens Ständer som gick på grund och förliste några hundra meter norr om revet norr om ön Aegna, strax norr om Reval (nuvarande Tallin) för 230 år sedan?

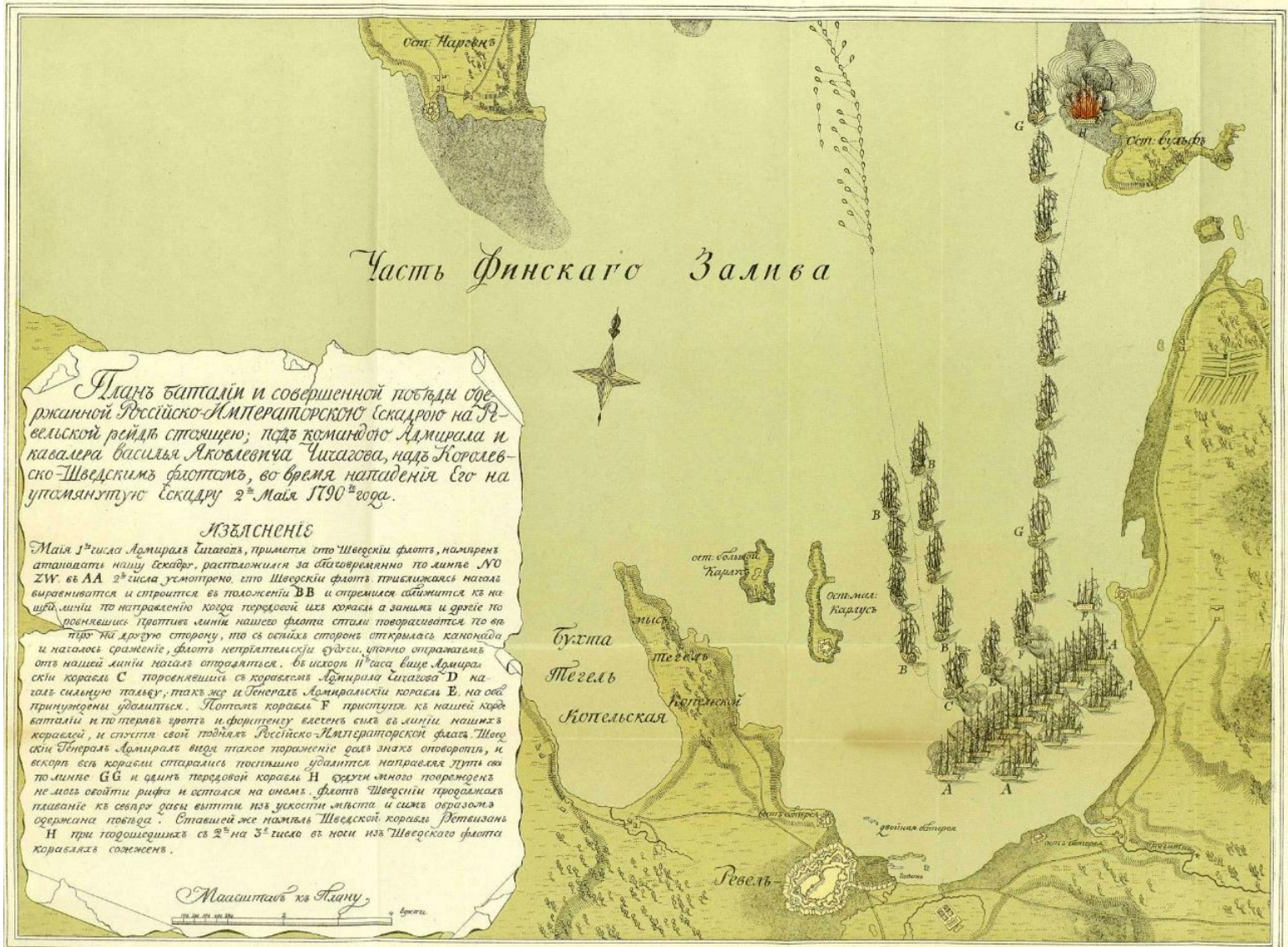
Vår estniska läsare som har detaljerade kunskaper om var vraket efter Riksens Ständer ligger skickade också en detaljerad karta över revet där Riksens Ständer förliste och stacks i brand.

Karta visande var Riksens Ständer förliste 1790

Det svenska och lite snöpliga återtåget från Reval visas också tydligt från en samtida rysk krigskarta från 1790 som tydligt visar där Riksens Ständer kom ur kurs och stacks i brand på revet norr om ön Aegna.

Часть Финскаго Залива

Планъ баталии и совершенной победы морской Российско-Императорской Эскадры на Ревельской рейдъ стожено; подъ командою Адмирала и капитана Василья Яковлевича Чисагова, надъ Коралевско-Шведскимъ флотомъ, во время нападенія его на упомянутую Эскадру 2го Мая 1790го года.

ИЗЪЯСНЕНІЕ

Мая 1го числа Адмиралъ Чисаговъ, приметя сто Шведскій флотъ, намеренъ атаковать нашу Эскадру, расположенно за обыкновенно то лимбе NO ZW. въ 11 часовъ утра, что Шведскій флотъ приближася началъ выравниваться и строится въ положеніи ВВ и стремился сблизится къ нашей линіи по направлению кожда передней изъ корабль а занимъ и ордеге по ровнялись противъ линіи нашего флота стали поворачиваются по востро на другую сторону, то съ одной стороны открылась каноніада и началось сраженіе, флотъ непріятельскій судил, упорно отражался отъ нашей линіи началъ отступаться. въ истокъ 11 часа вице Адмиралъскій корабль С порежлявший съ кораблемъ Адмирала Чисагова D началъ сильную толчку, такъ же и Генералъ Адмиралскій корабль E. на себя принуждены удалиться. Корабль F приступилъ къ нашей кожда баталии и по первой гротъ и форштегъ влетелъ съ въ линіи нашихъ корабль, и спущилъ свой подъякъ Российско-Императорской флаги. Шведскій Генералъ Адмиралъ видя такое поражение далъ знакъ отворотитъ, и вскорѣ все корабль старались поспышно удалиться направляя путь сво по линіи GG и одинъ передней корабль H бужди много поврежденъ не могъ сводити рифа и остался на ономъ. флотъ Шведскій продолжалъ плаваніе къ северу расы вытяти изъ узкости мѣста и сямъ образовалъ овержанаго побѣда. Ставшей же напять Шведской корабль Ретвижанъ H при торожившихъ съ 2го на 3го числа въ носъ изъ Шведскаго флота корабля въ сожженъ.

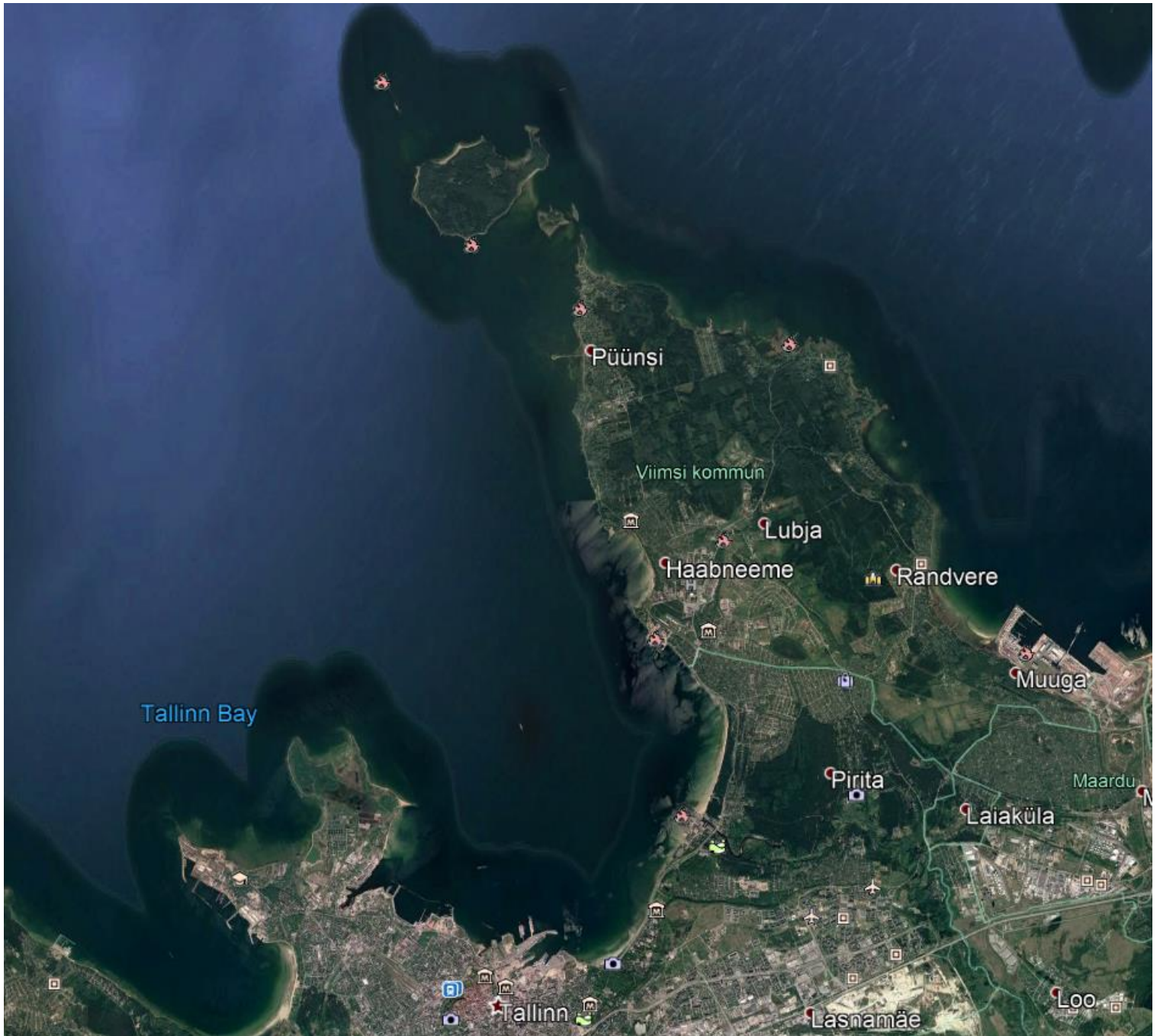
Маашигавъ къ Лану, 1790

Krigskarta visande hur Rikstens Ständer kom ur kurs och förliste på revet norr om Aegena

En bild från Google Earth visar tydligt hur havet grundar upp intill ön Aegena från att ha varit ordentligt djupt. Hade Rikstens Ständer bara kommit några få meter längre västerut hade man gått fri från revet och katastrofen hade undvikits.

VHFK riktar ett varmt tack för bilder och information om vrakplatsen. Visst är väl tanken om att den gamla ekdetaljen kommer från Rikstens Ständer lite kittlande och inte helt osannolik.

Bild från Google Earth visande uppgrundningen nära ön Aegna.